

Tiivistelmä 100 –vuotishistoriikista

Juha Vahe

Tiivistelmä

1900-luvun alussa Turun maa-alue oli huomattavasti nykyistä vähäisempi. Kaupungin silloisesta 45.000 asukkaasta vajaa 40 % oli ruotsinkielisiä. Ruotsinkieliset hallitsivat täysin Turun Kauppayhdistystä, joka oli elinkeinovapauden jälkeen perustettu kiltojen tilalle takaamaan kaupankäynnin hallitun toiminnan.

Turun esikaupunkialueilla ja ympäröivässä vauraassa Varsinais-Suomessa asui lähinnä suomenkielistä väestöä. Tämän asiakasryhmän palvelemiseen äidinkielellään oli olemassa luonnollinen tilaus. Loogista oli myös se, että turkulaiset suomenkieliset kauppiat ym. palvelualan yrittäjät järjestäytyivät omaan yhteisöön, Turun Liikemiesyhdistykseen, joka perustettiin juuri ennen Suomen ensimmäisiä yksikamarisia eduskuntavaaleja vuonna 1906.

Perustamistoimissa ratkaisevassa asemassa oli kauppaneuvos J. G. Nordström, joka toimi yhdistyksen puheenjohtajana eräitä välivaiheita lukuunottamatta vuosina 1906 -1931.

Kun Turkuun vuonna 1918 perustettiin Kauppakamariyhdistys, Liikemiesyhdistyksen johtokunta oli valmis lakkauttamaan yhdistyksensä, koska katsoi talouselämän organisoitumisen voivan tapahtua kaksikielisessä Kauppakamarissa. Liikemiesyhdistyksen jäsenistö kuitenkin halusi toiminnan jatkuvan. Tämä oli luonnollistakin, koska kaikki yhdistyksen jäsenet eivät kuuluneet Kauppakamariin ja koska Liikemiesyhdistys oli juuri 1920-luvun alussa perustamassa Liikeapulaiskoulua. Samoin Liikemiesyhdistys oli vähää aikaisemmin huolehtinut siitä, että Turun kaupunki oli perustanut suomenkielisen kauppakoulun.

Liikemiesyhdistyksen asema vahvistui suuresti kauppaneuvos Kalle Toivosen puheenjohtajakaudella 1936 - 1951. Yhdistyksen jäsenmäärä nousi aikaisemmasta noin sadasta jopa yli neljänsadan 1940-luvun lopulla. Ensimmäisinä vuosikymmeninä yhdistyksellä ei ollut omaisuutta, mutta Kalle Toivosen tekemät lahjoitukset olivat se perusta, joka on taannut hyvien sijoitusten avulla yhdistyksen turvatuun taloudelliseen asemaan.

Turkulaisen elinkeinoelämän dramaattisimmat hetket koettiin talvisodan aikana. Kaupunkia pommitettiin niin runsaasti, että liikemiespiirit arvioivat tehokkaan työn jatkumisen tulevan kyseenalaiseksi, jos jatkuvaa hävitystä ei voida estää. Liikemiesyhdistys osallistui Turun Seudun Kodinpuolustussäätiön perustamiseen, jolla yksityisin varoin hankittiin ilmatorjuntaa kaupungin turvaksi. Liikemiesyhdistys valitsee nykyäänkin kyseisen säätiön toisen tilintarkastajan.

Toisen maailmansodan jälkeen merkittävä tapahtuma Turussa oli kauppakorkeakoulun perustaminen 1950. Hankkeessa oli keskeisesti mukana Liikemiesyhdistys.

1950- ja 1960-luvuilla yhdistys harkitsi pitkään toimintansa kehittämistä. Perusajatuksena oli asettaa laatu määrän tilalle tilaisuuksia järjestettäessä. Usean johtokunnan jäsenen ja puheenjohtajan suunnittelema hanke toteutui 1960-luvulla. Aikaisemman sihteerin asemesta yhdistykselle palkattiin

ensin asiamies ja vuodesta 1967 lähtien toiminnanjohtaja. Kaikki toiminnanjohtajat ovat olleet kauppakorkeakoulun jatko-opiskelijoita. Edelleen yhdistys alkoi järjestää erityisiä seminaareja, jotka vuonna 1969 saivat nimen Toimitusjohtajaseminaari. Nimi muutettiin vuonna 1990 Johtajaseminaariksi ja vuonna 2002 Ajankohtaisfoorumiksi.

Talouselämän kehitys ja suhdannevaihtelut ovat luonnollisesti luoneet taustan yhdistyksen toiminnalle myös sotien jälkeisenä aikana. Erityisesti 1970-luvun öljykriisi ja 1980 - 1990 -lukujen vaihteen rajut suhdannevaihtelut ovat näkyneet monella tavalla yhdistyksen toiminnassa.

Tultaessa 2000-luvulle yhdistyksen jäsenistössä naisten lukumäärä on kasvanut ollen nykyään noin 15 %. Ilmiötä symbolisoi myös se, että yhdistystä vuodesta 2001 on luotsannut puheenjohtajana toimitusjohtaja Paula Palmroth. Sinänsä yhdistyksen nimellä ei ole mitään tekemistä sukupuolen kanssa, vaan ensimmäinen naisjäsen valittiin jo 1930-luvulla. Kun yhdistys on jakanut apurahoja, stipendiaatit - joukossa myös naisopiskelijoita - ovat esitelleet tutkielmiensa aiheita yhdistyksessä jo 1950-luvulta lähtien. Liikesivistyksen tukeminen on ollut yhdistyksen eräs tärkeä toimintamuoto koko sen satavuotisen historian aikana.